

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-184

10.02.2017

Голові Донецького апеляційного
адміністративного суду

ХАНОВІЙ Р.Ф.

Шановна Раїсо Федорівно!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Домбровського О. Г., оголошений на засіданні Верховної Ради України 10 лютого 2017 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Верховній Раді України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 7 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ
01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5

№ 8-810 від « 22 » грудня 2016р.

Голові Верховного Суду України
Романюк Я.М.

Голові Вищого адміністративного суду України
Нечитайлу О.М.

Голові Вищого господарського суду України
Львову Б.Ю.

Голові Вищого спеціалізованого
суду України з розгляду цивільних
і кримінальних справ
Гульку Б.І.

Голові Ради суддів України
Сімоненко В.М.

Голові Державної судової адміністрації України
Холоднюку З.В.

Голові Вінницького апеляційного адміністративного суду
Кузьмишину В.М.

Голові Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду
Коршун А.О.

Голові Донецького апеляційного адміністративного суду
✓ Хановій Р.Ф.

Голові Житомирського апеляційного адміністративного суду
Франовській К.С.

Голові Київського апеляційного адміністративного суду
Горайнову А.М.

Голові Львівського апеляційного адміністративного суду
Богаченку С.І.

Голові Одеського апеляційного адміністративного суду
Бітову А.І.

Голові Харківського апеляційного адміністративного суду
Бершову Г.Є.

Голові Дніпропетровського апеляційного господарського суду
Євстигнєєву О.С.

Голові Донецького апеляційного господарського суду
Малашкевичу С.А.

Голові Київського апеляційного господарського суду
Хрипуну О.О.

Голові Львівського апеляційного господарського суду
Плотницькому Б.Д.

Голові Одеського апеляційного господарського суду
Морщагіній Н.С.

Голові Рівненського апеляційного господарського суду
Савченку Г.І.

Голові Харківського апеляційного господарського суду
Тихому П.В.

Голові Апеляційного суду міста Кисва
Головачову Я.В.

Голові Апеляційного суду Вінницької області
Кучевському П.В.

Голові Апеляційного суду Волинської області
Філюку П.Т.

Голові Апеляційного суду Дніпропетровської області
Деркач Н.М.

Голові Апеляційного суду Донецької області
Агєєву О.В.

Голові Апеляційного суду Житомирської області

Котіку В.П.

Голові Апеляційного суду Закарпатської області
Гошовському Г.М.

Голові Апеляційного суду Запорізької області
Городовенку В.В.

Голові Апеляційного суду Івано-Франківської області
Гриновецькому Б.М.

Голові Апеляційного суду Київської області
Данілову О.М.

Голові Апеляційного суду Кіровоградської області
Драному В.В.

Голові Апеляційного суду Луганської області
Гаврилюку В.К.

Голові Апеляційного суду Львівської області
Каблаку П.І.

Голові Апеляційного суду Миколаївської області
Ржепецькому О.П.

Голові Апеляційного суду Одеської області
Колесніков Г.Я.

Голові Апеляційного суду Полтавської області
Рябішину А.О.

Голові Апеляційного суду Рівненської області
Полюховичу О.І.

Голові Апеляційного суду Сумської області
Ященку В.А.

Голові Апеляційного суду Тернопільської області
Гірському Б.О.

Голові Апеляційного суду Харківської області
Колтуновій А.І.

Голові Апеляційного суду Херсонської області
Заїченко В.Л.

Голові Апеляційного суду Хмельницької області
Марцинкевичу А.М.

Голові Апеляційного суду Черкаської області
Бабенку В.М.

Голові Апеляційного суду Чернівецької області
Марчуку В.Т.

Голові Апеляційного суду Чернігівської області
Тагієву С.Р.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*«щодо переведення помічника судді
додатковим помічником іншого судді,
який має повноваження з відправлення правосуддя,
у разі звільнення судді шляхом виходу у відставку»*

Законом України «Про судоустрій та статус суддів» № 1402-VIII від 2 червня 2016 року, який набув чинності 30 вересня 2016 року, передбачено реформування судової системи України, у зв'язку з чим значною частиною суддів, які мають стаж роботи на посаді судді не менше двадцяти років, прийнято рішення подати заяву про відставку. Вказані судді після виходу у відставку мають гарантоване державне забезпечення у вигляді пенсії або щомісячного довічного грошового утримання в розмірі щонайменше 50 відсотків суддівської винагороди судді, який працює на відповідній посаді.

При здійсненні правосуддя значний об'єм роботи виконується не лише суддею, а його помічником, зокрема підготовка проектів судових рішень та інших процесуальних документів, аналіз законодавства та судової практики, тощо.

Статтею 157 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» регламентовано, що кожний суддя має помічника, статус і умови діяльності якого визначаються цим Законом та Положенням про помічника судді, затвердженим Радою суддів України. Помічником судді може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту і вільно володіє державною мовою. Помічники суддів Верховного Суду повинні також мати стаж професійної діяльності у сфері права не менше трьох років. Судді самостійно здійснюють добір помічників. Помічник судді призначається на посаду та звільняється з посади керівником апарату відповідного суду за поданням судді. Помічники суддів з питань підготовки справ до розгляду підзвітні лише відповідному судді.

Таким чином, помічником судді є кваліфікований юрист, який має вищу юридичну освіту та в силу виконання обов'язків помічника – стаж роботи в галузі права.

При цьому, помічник судді здобував практичний досвід роботи, правильного тлумачення та застосування законодавства саме при виконанні своїх обов'язків помічника судді, а тому, фактично, за рахунок держави здійснювалась підготовка такого фахівця у галузі права, оскільки заробітна плата йому виплачувалась з державного бюджету.

Однак на сьогоднішній день у зв'язку з виходом у відставку судді припиняються повноваження помічника судді. Якщо судді гарантована пенсія або щомісячне довічне грошове утримання, то помічник судді залишається просто безробітним підготовленим фахівцем у галузі права, якому держава не надає жодних гарантій як щодо працевлаштування, так і щодо матеріального забезпечення.

Внаслідок цього втрачаються підготовлені фахівці, яких завтра бракуватиме, коли прийдуть нові судді на місце тих, що пішли у відставку, та потрібно буде навчати нових людей, що, очевидно, не підвищить якість правосуддя в Україні.

Необхідно зауважити, що навіть добір кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки, проводиться з особливостями, визначеними рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (частина статті 70 Закону України «Про судоустрій та статус суддів»), тобто навіть на законодавчому рівні визнається особлива фаховість юриста – помічника судді.

Частиною 1 статті 157 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» передбачено, що кожний суддя має помічника, статус і умови діяльності якого визначаються цим Законом та Положенням про помічника судді, затвердженим Радою суддів України.

З наведеного слідує, що статус і умови діяльності помічника судді мають подвійне регулювання, тобто основні вимоги до помічника судді визначені Законом, а умови діяльності помічника судді регламентуються Положенням про помічника судді, затвердженим Радою суддів України.

Так, абзацем 2 пункту 19 Положення про помічника судді суду загальної юрисдикції, затвердженого рішенням Ради суддів України № 14 від 25.03.2011р. (із наступними змінами та доповненнями) передбачено, що у разі припинення повноважень судді відповідного суду та звільнення судді з займаної посади у встановленому законом порядку, помічник судді звільняється із займаної посади з дотриманням гарантій, передбачених законодавством.

Але разом з тим, пунктом 17 Положення про помічника судді суду загальної юрисдикції, затвердженого рішенням Ради суддів України № 14 від 25.03.2011р. **(в редакції рішення Ради суддів України № 56 від 15 вересня 2016 року)**, регламентовано, що у випадку тривалої відсутності судді (тривале відрядження, відсторонення судді від посади, відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка по догляду за дитиною тощо), а також у період з моменту припинення повноважень судді з відправлення правосуддя,

або з моменту звільнення судді з займаної посади у встановленому законом порядку, помічник судді може тимчасово виконувати обов'язки додаткового помічника іншого судді, про що на підставі особистої заяви помічника судді та подання відповідного судді видається наказ керівника апарату суду.

Відповідно до частини 9 статті 133 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», рішення Ради суддів України, прийняті в межах визначених цим Законом повноважень, є обов'язковими для всіх органів суддівського самоврядування, крім з'їзду суддів України. Рішення Ради суддів України може бути скасовано з'їздом суддів України або в судовому порядку.

Проте, існують непоодинокі випадки, коли керівництвом суду, зокрема керівниками апарату суду, протиправно ігноруються норми Положення про помічника судді суду загальної юрисдикції, в редакції рішення Ради суддів України № 56 від 15 вересня 2016 року, а саме у разі виходу у відставку судді, його помічник звільняється, незважаючи на те, що є можливість перевести його на роботу додатковим помічником іншого судді, тим самим зберегти кадровий потенціал відповідного суду до моменту призначення нових суддів.

Принагідно зауважити, що норми статті 157 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» є загальними, та безпосередній порядок прийняття та звільнення помічника судді здійснюється за спеціальними нормами, які викладені у Положенні про помічника судді суду загальної юрисдикції, в редакції рішення Ради суддів України № 56 від 15 вересня 2016 року, а тому при вирішенні питання про звільнення помічника судді, керівник апарату суду зобов'язаний керуватись, в першу чергу, Положенням про помічника судді суду загальної юрисдикції.

Відповідно до статті 86 Конституції України, народний депутат України має право на сесії Верховної Ради України звернутися із запитом до органів Верховної Ради України, до Кабінету Міністрів України, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності. Керівники органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій зобов'язані повідомити народного депутата України про результати розгляду його запиту.

На підставі вищенаведеного та керуючись статтею 86 Конституції України, статтею 15 ЗУ «Про статус народного депутата України» -

ПРОШУ:

1. Забезпечити неухильне виконання рішення Ради суддів України № 56 від 15 вересня 2016 року, а саме у разі звільнення судді шляхом виходу у відставку переводити помічника судді додатковим помічником іншого судді, який має повноваження з відправлення правосуддя.

2. Надати інформацію про те, скільки помічників суддів переведені додатковими помічниками до інших суддів, які мають повноваження з відправлення правосуддя, у разі звільнення судді шляхом виходу у відставку (по кожному окремому суду).

3. Надати інформацію про те, скільки помічників суддів звільнено в зв'язку зі звільнення суддів шляхом виходу у відставку (по кожному окремому суду) та надати вмотивовані пояснення звільнення таких помічників суддів всупереч рішенням Ради суддів України № 56 від 15 вересня 2016 року.

4. Про результати розгляду даного запиту прошу повідомити у строк установлений Законом України «Про статус народного депутата України».

З повагою

Народний депутат України

О.Г. Домбровський
(посв. № 226)